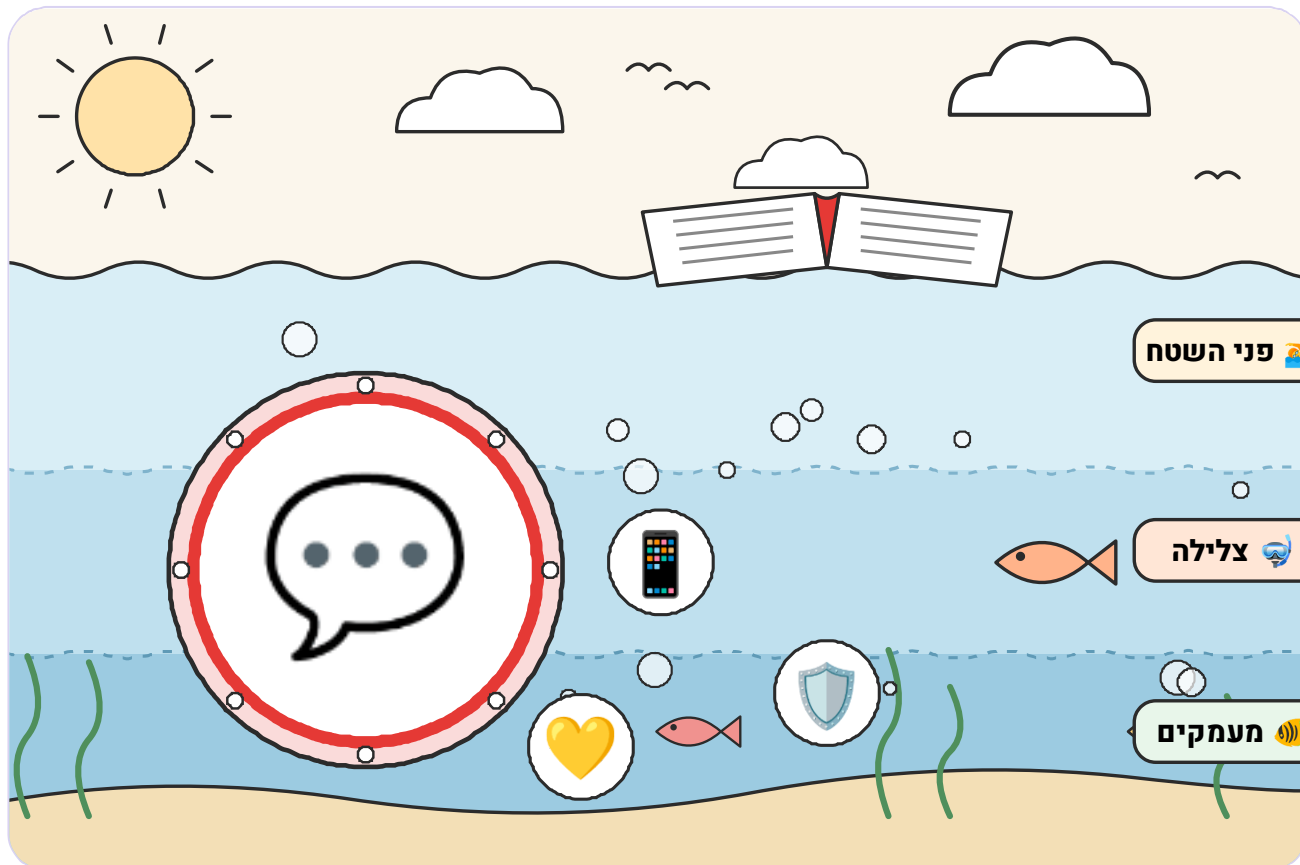

מילה כתובה

בריונות רשת וחרם ב'קבוצת הכיתה' – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 6 הטקסט: 21:47
- 7 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 8 חלק ב' – צלילה
- 10 חלק ג' – מעמקים
- 13 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 14 מפתח תשובות למורה

כלים לקריאה

- 2 דף האסטרטגיות
- 3 מפת הצלילה
- 4 סימניות לגזירה
- 5 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מסכמים במשפט

מה הרעיון המרכזי – במילים שלי?

בוחנים בעין ביקורתית

האם הנימוקים משכנעים? מה חסר?

מחברים לחיים

איפה פגשתי משהו דומה? מה עמדת?

בזמן הטקסט

מסמנים בעיפרון

מילה לא מוכרת – עיגול. משפט חשוב – קו.

עוצרים בתחנות

מה קרה עד עכשיו? מה אני מנחש/ת שיקרה?

ממפים את הטיעון

טענה, נימוקים, טענת נגד, הפרכה ומסקנה. שימו לב למילות קישור.

לפני הטקסט

מציצים בכותרת ובתמונה

על מה הטקסט? מה כבר ידוע לי על הנושא?

קובעים מטרה

למה אני קורא/ת? למידע, להנאה, כדי לגבש דעה?

מזהים סוגה ומטרה

טור, כתבה, מאמר טיעון? מה הכותב/ת רוצה להשיג?

מקרא סימונים בעיפרון

מתחבר אליי

מפתיע אותי

לא הבנתי

משפט חשוב

מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

- ☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט
- ☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף
- ☐ סימנתי מילה שלא הבנתי
- ☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים
ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: סיפור קצר

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
אפקט הצופה מן הצד	תופעה שבה עדים רבים לפגיעה נוטים לא להתערב	
פוחת	הולך וקטן	
חריף במיוחד	חזק וקיצוני יותר	
לשבור את הדממה	להיות הראשון/ה שמדבר/ת אחרי שתיקה	
משום ש	מפני ש; מילת סיבה	

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂

המעמקים

מעבר לשורות

- האם הטיעון משכנע? למה?
- מה טענת הנגד החזקה ביותר?
- מה עמדת המנומקת?
- איך זה מתחבר לחברה שלנו?

השאלה שלי: 📝

מילה כתובה
חט"ע

צלילה

בין השורות

- מה תפקיד הפסקה בטקסט?
- איזה יחס לוגי יוצרת מילת הקישור?
- מה המטרה של הכותב/ת?
- מה פירוש הביטוי בהקשר?

השאלה שלי: 📝

מילה כתובה
חט"ע

פני המים

כתוב בטקסט

- מי? מה? איפה? מתי?
- איזה פרט מוכיח?
- מה קרה קודם ומה אחר כך?
- איפה זה כתוב?

השאלה שלי: 📝

מילה כתובה
חט"ע

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

תופעה שבה עדים רבים לפגיעה נוטים לא להתערב	אפקט הצופה מן הצד
הולך וקטן	פוחת
חזק וקיצוני יותר	חריף במיוחד
להיות הראשון/ה שמדבר/ת אחרי שתיקה	לשבור את הדממה
מפני ש; מילת סיבה	משום ש
יחס מדורג בין שני משתנים	ככל ש... כך
הבעת ניגוד ומעבר לצד השני	אולם
הבעת תכלית	כדי

לפני הקריאה

סוג הטקסט: סיפור קצר. למה לדעתכם קל יותר לשתוק כשרבים רואים פגיעה, מאשר כשאתם העדים היחידים?

הניחוש שלי:

מילון קטן

אפקט הצופה מן הצד

תופעה שבה עדים רבים לפגיעה נוטים לא להתערב

פוחת

הולך וקטן

חריף במיוחד

חזק וקיצוני יותר

לשבור את הדממה

להיות הראשון/ה שמדבר/ת אחרי שתיקה

משום ש

מפני ש; מילת סיבה

הערות שלי

1 בשעה 21:37 עוד הכול היה רגיל בקבוצת הכיתה. מישוהו שאל מה יש מחר במבחן, מישוהי שלחה תמונה של חתול.

2 ב־21:41 עידו העלה צילום מסך: עמרי, בשיעור ספורט, נופל על המזרן. "הלוויתן חוזר לים" 🐟, כתב. תוך דקה – שלושים פרצופים צוחקים.

3 ב־21:43 נטע ראתה את ההודעה. האצבע שלה כמעט לחצה על פרצוף צחק. 'כולם צוחקים', חשבה, 'אם לא אגיב, יחשבו שאני משעממת'.

4 ב־21:44 היא ראתה שעמרי 'מקליד...' ואז הפסיק. הסימן נעלם. היא דמיינה אותו יושב מול המסך לבד.

● **תחנת עצירה:** עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם יקרה עכשיו?

5 ב־21:47 נטע כתבה: "חבר'ה, זה כבר לא מצחיק. עמרי, אני איתך." לרגע – שקט. ואז עוד מישוהו: "מסכים. עידו, תמחק." ועוד אחת. הצילום נמחק.

6 למחרת עמרי לא אמר כלום. אבל בהפסקה הוא התיישב ליד נטע. לפעמים מילה כתובה אחת יכולה לפגוע – ומילה כתובה אחת יכולה גם לעצור.

7 מחקרים על התנהגות קבוצתית מתארים את 'אפקט הצופה מן הצד': ככל שיותר אנשים עדים לפגיעה, כך פוחת הסיכוי שמישהו יתערב, משום שכל אחד מניח שמישהו אחר יעשה זאת. ברשת האפקט חריף במיוחד – הצופים רבים, הפוגע אינו רואה את פני הנפגע, והמילה הכתובה נשארת. אולם אותם מחקרים מראים גם את הצד השני: די בהתערבות של אדם אחד כדי לשבור את הדממה ולהזמין אחרים להצטרף.

פסקת הרחבה – חט"ע

שם:

חלק א' - שחייה על פני השטח

בחלק זה נאתר מידע מדויק בסיפור ובפסקה המדעית.

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

מה העלה עידו לקבוצה?

א. שאלה על המבחן

ג. תמונה של חתול

ב. צילום מסך של עמרי נופל

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

למה נטע כמעט הגיבה בצחוק?

א. כי באמת חשבה שזה מצחיק

ג. כי עמרי ביקש

ב. כי פחדה שיחשבו שהיא משעממת

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

3

מה קרה אחרי ההודעה של נטע?

א. כולם צחקו עליה

ב. עוד ילדים הצטרפו והצילום נמחק

ג. היא יצאה מהקבוצה

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	✓ נכון	✗ לא נכון
לפי הפסקה, ככל שיש יותר עדים לפגיעה, גדל הסיכוי שמישהו יתערב.	☐	☐
אחת הסיבות לכך שהאפקט חריף ברשת היא שהפוגע אינו רואה את פני הנפגע.	☐	☐
לפי המחקרים, די בהתערבות של אדם אחד כדי להזמין אחרים להצטרף.	☐	☐
בסיפור, נטע הייתה האחרונה שכתבה נגד צילום המסך.	☐	☐

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

מחסן מילים: פוחת מניח נשאר גובר

1. ככל שיותר אנשים עדים לפגיעה, כך _____ הסיכוי שמישהו יתערב.

2. כל אחד _____ שמישהו אחר יעשה זאת.

3. ברשת האפקט חריף, בין השאר משום שהמילה הכתובה _____.

שם:

חלק ב' - צלילה

כעת ננתח: הקשרים בין הסיפור למחקר, מילות קישור ומבנה הטיעון.

סימון בטקסט

צלילה · בין השורות

6

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את מילת הניגוד שבה הפסקה המדעית עוברת מתיאור הבעיה לדרך לשבור אותה.
- סמנו בכחול משפט בסיפור שממחיש את הטענה 'כל אחד מניח שמישהו אחר יעשה זאת'.

מיון וארגון

צלילה · בין השורות

7

מה מחריף את אפקט הצופה ברשת ומה שובר אותו? (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	מחריף	שובר
הצופים רבים	☐	☐
הפוגע אינו רואה את פני הנפגע	☐	☐
התערבות של אדם אחד	☐	☐
הזמנת אחרים להצטרף	☐	☐
המילה הכתובה נשאת	☐	☐

קישור מושגים

צלילה · בין השורות

8

מתחו קו בין מילת הקישור מהפסקה המדעית לתפקידה הלוגי

א. הבעת ניגוד ומעבר לצד השני

1. ככל ש... כך

ב. יחס מדורג בין שני משתנים

2. משום ש

ג. הבעת תכלית

3. אולם

ד. הבעת סיבה

4. כדי

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

9

מהו תפקיד השעות המופיעות בראשי הפסקאות?

א. קישוט בלבד

ב. יצירת קצב מואט ומתח שמדגיש כל רגע של בחירה

ג. ציון זמן המבחן

שאלות לפי עומק · חט"ע

21:47 (המשך)

שם:

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

10

כיצד הפסקה המדעית מאירה את הסיפור?

- א מסבירה מדוע רבים צחקו ולא התערבו, ומדוע ההתערבות של נטע השפיעה
- ב סותרת את הסיפור
- ג מספרת סיפור נוסף

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

11

משפט הסיום מבוסס על מבנה של:

- א חזרה והקבלה ('מילה כתובה אחת יכולה... ומילה כתובה אחת יכולה...')
- ב שאלה רטורית
- ג רשימה

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

12

הטקסט משלב סיפור קצר ופסקה מדעית. הסבירו כיצד שילוב זה משרת את מטרת הטקסט, והביאו שתי דוגמאות לקשר בין החלקים.

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

13

הפסקה המדעית בנויה מתיאור בעיה ומדרך לשבור אותה. הצביעו על מילת הקישור שמחברת בין שני החלקים, והסבירו כיצד מבנה זה מהדהד את מבנה הסיפור ואת משפט הסיום שלו.

שאלות לפי עומק · חט"ע

21:47 (המשך)

שם:

מארגן גרפי

צלילה · בין השורות

14

השלימו טבלת טיעון המבוססת על הפסקה המדעית ועל הסיפור

טענה	נימוק מהפסקה המדעית	דוגמה מהסיפור

חלק ג' - מעמקים

בחלק האחרון תגבשו עמדה מנומקת ותציעו פתרון משלכם.

העברה למקרה חדש

המעמקים · מעבר לשורות

15

נתחו את המצב בעזרת 'אפקט הצופה מן הצד': מה גורם לשתיקה, ומה נוי יכולה לעשות כדי לשבור אותה?

מקרה לבחינה: שמונים צופים

בקבוצה של השכבה נשלחה תמונה ערוכה ומעליבה של גיל. שמונים חברים בקבוצה ראו אותה, ואף אחד לא הגיב. נוי, בת 16, תוהה אם זה בכלל תפקידה להתערב.

Handwriting practice lines consisting of five horizontal lines.

שאלות לפי עומק · חט"ע

21:47 (המשך)

שם:

כתיבה ונימוק

המעמקים · מעבר לשורות

16

כתבו מכתב לשכבה (10 שורות): הציעו 'אמנת קבוצת כיתה' בת שלושה סעיפים, ונמקו כל סעיף בעזרת הסיפור או הפסקה המדעית.

כלי חוסן

המעמקים · מעבר לשורות

17

כתבו יומן פנימי של נטע (8-10 שורות) לפי מעש"ה: מה קרה ב'21:41? עכשיו - מה אני מרגישה? אילו שאלות אני שואלת את עצמי, גם לאור אפקט הצופה? ומה ההכוונה - באיזו פעולה אני בוחרת?

שיח בכיתה

המעמקים · מעבר לשורות

18

מעגל שיח

- למה קשה כל כך להיות הראשון/ה שעוצר/ת?
- מה ההבדל בין צחוק 'איתי' לצחוק 'עליי'?
- מה מבוגר/ת יכול/ה לעשות כדי שיהיה קל יותר לספר?

שאלות לפי עומק · חט"ע

21:47 (המשך)

שם:

ייצוג חזותי

המעמקים · מעבר לשורות

19

שרטטו תרשים זרימה או קומיקס בן שלוש משבצות שממחיש את אפקט הצופה מן הצד ואת הרגע שבו הוא נשבר.

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת להסביר את 'אפקט הצופה מן הצד' במילים שלי.
			אני יודע/ת לקשר בין טענה כללית בפסקה מדעית לבין מקרה פרטי בסיפור.
			אני יודע/ת לזהות מילות קישור ולהסביר את תפקידן בטיעון.

מילה כתובה • חט"ע

כרטיס יציאה

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

1. הסבירו במשפט אחד מדוע ההתערבות של נטע השפיעה כל כך.

2. גורם אחד שמחריף פגיעה ברשת, ודרך אחת לנטרל אותו:

3. סעיף אחד שהייתי מכניס/ה לאמנת קבוצת כיתה:

כמה נהייתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

מה אני לוקח/ת איתי מהטקסט? כתבו או ציירו

מפתח תשובות למורה

מפתח תשובות למורה

מפתח תשובות למורה – חט"ע. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

שאלה	תשובה
1	ב. צילום מסך של עמרי נופל
2	ב. כי פחדה שיחשבו שהיא משעממת
3	ב. עוד ילדים הצטרפו והצילום נמחק
4	1. לא נכון 2. נכון 3. נכון 4. לא נכון
7	הצופים רבים ← מחריף; הפוגע אינו רואה את פני הנפגע ← מחריף; התערבות של אדם אחד ← שובר; הזמנת אחרים להצטרף ← שובר; המילה הכתובה נשארת ← מחריף
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג
9	ב. יצירת קצב מואט ומתח שמדגיש כל רגע של בחירה
10	א. מסבירה מדוע רבים צחקו ולא התערבו, ומדוע ההתערבות של נטע השפיעה
11	א. חזרה והקבלה ("מילה כתובה אחת יכולה... ומילה כתובה אחת יכולה...")

יצרה: רוית ראש בן ישי

קוראים את העולם שלנו • מילה כתובה • חוברת תלמיד לחט"ע

